

ทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง
Attitude of Political Science Student in Phetchabun Rajabhat University
Toward Political Rally

Received: 14 August 2024

Revised: 16 September 2024

Accepted: 20 September 2024

พัชยา เลือดชัยพฤกษ์¹, อัญณลินต์ กมลนันธกิจ², ณัฏห์ เขียวงาม³, ธาณี สุขเกษม⁴, สุวนิตย์ เทศนวน⁵ และอุไรวรรณ ศรีนารงค์^{6*}
Patchaya Leudchaiyapuk¹, Annalin Kamolnathakit², Nut Keawngam³, Thanee Sukkasem⁴, Suwanit Tednuan⁵
And Uraiwun srinarang^{6*}

^{1,3,4,5,6*}อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

^{1,3,4,5,6*}Lecturer from the Faculty of Humanities and Social Sciences Phetchabun Rajabhat University

²อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

²Lecturer from the Faculty of Humanities and Social Sciences Chiang Mai Rajabhat University

*Corresponding Author Email: uraiwun.sie@pcru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง และ 2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 169 คน ที่มาจากสูตรของ Taro Yamane (1973) แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 มากที่สุด ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีการติดตามข่าวสารนาน ๆ ครั้ง และ 2) ทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า เพศ และชั้นปีแตกต่างกัน ไม่มีความต่างกันในเรื่องทัศนคติที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย แต่สำหรับการรับฟังข่าวสารทางการเมืองต่างกัน ทำให้ทัศนคติที่มีต่อการชุมนุมทางการเมืองต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ทัศนคติ, นักศึกษา, การชุมนุมทางการเมือง

Abstract

The purpose of this research were 1. to study attitude of Political Science students of Phetchabun Rajabhat University and 2. to compare their attitude toward political rally separated by personal data. This is a quantitative research The research instrument is a questionnaire. The sample group is 169 students in the Political Science Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, which is derived from Taro Yamane's (1973) formula The data collected from the questionnaires was analyzed using descriptive statistics, including percentages, means, standard deviations and comparisons using the t-test. The results of the research found that 1) The majority of the sample is the third year student female. Most of the sample mentioned sometime in keep following the latest political news and 2) Overall students' attitude was moderate Gender and Academic

Year had not any significance different while Political Information Following effected a statically different of attitude at 0.05.

Keywords: Attitude, Students, Political Rally

บทนำ

ในประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย การชุมนุมทางการเมืองและการเดินขบวนประท้วง (Demonstration) ถือเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และยังเป็นภาพสะท้อนให้เห็นปัญหาการขาดความชอบธรรมของสถาบันทางการเมืองอีกด้วย การชุมนุมทางการเมืองจึงมีเป้าหมายเพื่อกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีความตระหนักถึงปัญหาที่สำคัญต่อพวกเขา หรืออาจจะเป็นการแสดงออกที่ต้องการจะปกป้องผลประโยชน์ร่วมกัน โดยอาจจะเป็นประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมฯลฯ หรือเป็นการเฉลิมฉลองการร่วมรำลึก การนัดหยุดงานและการประท้วง เป็นต้น การชุมนุมทางการเมืองดังกล่าวอาจจะมีหลากหลายรูปแบบ เช่นการประท้วงทางการเมือง การเดินขบวน การรวมตัวทางสื่อสังคมหรือการชุมนุมเชิงสัญลักษณ์อื่นใด เพื่อเป้าประสงค์ร่วมกัน ฉะนั้น รัฐบาลของประเทศที่เป็นประชาธิปไตยจึงไม่อาจลิดลอนจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองโดยอาศัยเหตุผลอื่นใดที่นอกเหนือจากเหตุผลอันชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

กรณีของประเทศไทยหากพิจารณาย้อนกลับไปในอดีตเมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมา จะพบว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนทางการเมืองและระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อและการคิดที่ว่า นิสิตนักศึกษาจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตนั่นเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561) แต่ปัจจุบันนี้กลุ่มนิสิตศึกษามีข้อจำกัดเรื่องบทบาททางการเมืองหลายประการ เช่นเกิดจากปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตนักศึกษาเอง สภาพสังคมและเศรษฐกิจ ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยให้นิสิตนักศึกษาที่มีความสนใจและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากนัก การเคลื่อนไหวทางการเมืองถูกจำกัดอยู่ในวงแคบเฉพาะนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลเท่านั้น หรืออาจจะเกิดขึ้นเฉพาะจังหวัดใหญ่ ๆ เท่านั้น แต่กระนั้นก็ตามด้วยความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้นิสิตนักศึกษามีความรู้และทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคม (Social Media) ได้อย่างชำนาญมากกว่าประชากรกลุ่มอื่น จะเห็นว่าปัจจุบันนี้ นิสิตนักศึกษาเริ่มหันมาให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคม (ชไมพร กิติ, 2564) โดยที่นิสิตนักศึกษาสามารถรับรู้ข่าวสารและติดตามสถานการณ์และสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น รวมถึงความสะดวกในการเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย อีกทั้ง ยังมีเสรีภาพในการพูดคุย แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมือง เมื่อเป็นเช่นนี้แก่นำกลุ่มนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศที่ออกมาเป็นแกนนำในการเคลื่อนไหวทางการเมือง จึงเริ่มใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคม เกิดการรวมกลุ่มกันจัดตั้งเครือข่ายประสานงานระหว่างแกนนำ นิสิตนักศึกษา ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ขยายวงกว้างออกไปในเวลาอันรวดเร็ว สามารถสร้างอิทธิพลในการนำเสนอข่าวสาร ข้อเท็จจริง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทศนะคติและมุมมองของนักศึกษาและประชาชนในสังคม ตลอดจนมีการรวมกลุ่มออกมาเคลื่อนไหวและชุมนุมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง จนสามารถสร้างผลกระทบและแรงกดดันต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นอย่างมาก

ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง เพื่อเป็นการทดลองว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยก่อนหน้ามากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์จากมโนทัศน์ “การชุมนุมทางการเมือง” โดยภาพรวมมิได้เฉพาะเจาะจง

เหตุการณ์ใด เพื่อนำผลการวิจัยนี้มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนรายวิชาการเมืองการปกครองของไทยและรายวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

การบททวนวรรณกรรม

ในการศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมืองนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ ปรมะ สตะเวทิน (2546, น.63) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความมีใจโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กล่าวอีกในหนึ่ง ก็คือ ท่าที หรือความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กิติมา สุรสุนธิ (2548, น.83) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง อาจเป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่ลึกซึ้งซึ่งเหนียวแน่นเปลี่ยนแปลงได้ยาก เช่น ความรู้สึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง รูปแบบการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นเรื่องที่สั่งสมมานาน หรืออาจเป็นความรู้สึกนึกคิดที่ค่อนข้างผิวเผินไม่ลึกซึ้งซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ง่าย สำหรับทัศนคติของผู้รับสารในการสื่อสารนั้นค่อนข้างมีความสำคัญมาก เนื่องจากหากผู้รับสารมีความรู้สึกทางที่ไม่ดีหรือมีอคติ (Bais) ในทางลบกับองค์ประกอบของการสื่อสารแล้ว จะทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงการรับสาร ขาดความสนใจและปฏิเสธการรับข่าวสารต่าง ๆ จากผู้ส่งสาร พงษ์ วิเศษสังข์ (2550, น.79) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมตอบสนองการแสดงออกของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่น ความคิดหรือสิ่งของ ซึ่งการตอบสนองนี้มักเป็นการตอบสนองที่มีลักษณะสม่ำเสมอ เช่น คนไทยมีทัศนคติที่ดีต่อชาวต่างชาติผิวขาว ทำให้คนไทยให้การต้อนรับชาวผิวขาวเป็นอย่างดี ตรงกันข้ามกับทัศนคติที่มีต่อคนผิวดำ ทำให้การต้อนรับที่เราให้ชาวผิวดำแตกต่างไปในทางตรงกันข้าม ประทุม ฤกษ์กลาง (2550, น.117) กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นความชอบหรือไม่ชอบของแต่ละคน ทั้งทัศนคติและความเชื่อ เป็นสิ่งสังเกตเห็นไม่ได้ เป็นเพียงสภาพการรู้และจิตสำนึกไม่สามารถเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น สัมผัสได้ ทัศนคติและความเชื่อเป็นสะพานเชื่อมระหว่างพฤติกรรมและกระบวนการรับรู้ และจิตสำนึก ทัศนคติ หมายถึง แนวโน้มของคนคนหนึ่งที่มีต่อสิ่งเร้าหรือเรื่องบางเรื่องรวมถึงผลรวมของความรู้สึกอคติ ความกลัว ความคิด และความรู้สึกอื่น ๆ ที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ และมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมโยงในเรื่องต่าง ๆ หรือโลกทัศน์ที่ปลูกฝังอยู่ก่อนแล้ว

โดยสรุป ทัศนคติ คือ ความเชื่อที่มีการประเมินค่า (Evaluative Belief) ทัศนคติ จึงถือเป็นท่าทีหรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกหรือในทางลบก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้น ๆ ได้รับข่าวสารความรู้เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไรก็ตามทัศนคติต่าง ๆ นี้อาจส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมที่บุคคลนั้น ๆ แสดงออกมา การชุมนุมทางการเมืองเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และเป็นการแสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย อีกทั้ง เป็นภาพสะท้อนให้เห็นปัญหาการขาดความชอบธรรมของสถาบันทางการเมือง (Lack of Political Institution Legitimacy) อีกด้วย

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การชุมนุม” หมายถึง การรวมตัวโดยเจตนาเป็นการชั่วคราวในพื้นที่ส่วนตัวหรือพื้นที่สาธารณะ เพื่อเป้าประสงค์บางประการ อาทิเช่น เพื่อกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาที่สำคัญต่อพวกเขา รวมทั้งเพื่อการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายและการปกป้องผลประโยชน์ร่วมกัน โดยอาจเป็นประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิทางสังคม เศรษฐกิจ หรือประเด็นอื่นๆ จึงอาจหมายรวมถึง การเฉลิมฉลอง การร่วม

รำลึก การนัดหยุดงาน และการประท้วง เป็นต้น การชุมนุมไม่ว่าจะเป็นการประท้วงทางการเมือง การเดินขบวนด้านวัฒนธรรม การรวมตัวทางอินเทอร์เน็ต หรือรูปแบบการชุมนุมอื่นใดเพื่อเป้าประสงค์ร่วมกัน ต่างเป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคมพหุนิยมที่เติบโตสูงขึ้น ซึ่งเอื้อให้กลุ่มที่มีความเชื่อ การปฏิบัติ หรือนโยบายที่หลากหลายสามารถอยู่ร่วมกันโดยสันติได้ เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบจึงเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศภูมิภาค ในประเทศ หรือแม้กระทั่งกฎหมายในท้องถิ่น

ศิริพร ธีรนิมสุข (2555) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการชุมนุมสาธารณะทางการเมืองของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่มีการตอบสนองต่อข่าวสารทางการเมืองโดยนำข้อมูลที่ได้รับมาไตร่ตรอง พิจารณาถึงความถูกต้องของข้อมูลก่อนเสมอและส่วนใหญ่มีการพูดคุยเรื่องการเมืองกับเพื่อนร่วมงาน รับทราบข่าวสารการเมืองจากหนังสือพิมพ์ เพราะนำเสนอข่าวได้สะดวก และรวดเร็วทันใจมุมมองความคิดทางการเมืองของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่โดยรวมนั้นมีระดับความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่โดยรวมนั้นอยู่ในระดับเป็นครั้งคราว อุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่โดยรวมนั้นมีระดับความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่เห็นด้วยกับการจัดเวทีปราศรัยทางการเมืองที่มีจำนวนคนเยอะ ๆ

ชอุติดา รตนตจุฑาภรณ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะในประเทศไทย พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะในประเทศไทย มีด้วยกัน 4 ประการ คือ 1) ไม่มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิเสรีภาพการชุมนุมที่ชัดเจน 2) ปัญหาที่ต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่เพื่อจัดเตรียมสถานที่และจะต้องแจ้งระยะเวลาในการชุมนุมตั้งแต่เริ่มการชุมนุมจนกระทั่งสิ้นสุดการ 3) ปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจ หลักการ และวิธีการของเจ้าหน้าที่ในการดูแลการชุมนุม 4) ปัญหาการใช้ความรุนแรงเพื่อจัดการกับผู้ชุมนุม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีที่ 1 ปีที่ 4 รวมนักศึกษาตกค้าง (ปี 5) ปีการศึกษา 2566 รวม 290 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา จำนวน 168.11 คน ได้มาจากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1970) ผู้วิจัยกำหนดใช้กลุ่มตัวอย่างที่ 169 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25-0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางทวิคูณเพื่อหาค่าความแปรปรวนหรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวหรือการทดสอบค่า (t-test)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที่ (t-test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง

ผลการวิจัยพบว่า จากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 63.3 ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.1 รองลงมาคือชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 30.8 ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 16.6 ชั้นปีที่ 4 และ 5 ร้อยละ 13.6 และ 5.9 ตามลำดับ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 56.9 รองลงมาติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำทุกวัน ร้อยละ 39.0 และไม่เคยติดตามข่าวสารทางการเมืองเลย ร้อยละ 4.1 ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง

ทัศนคติการชุมนุมทางการเมือง	ระดับของทัศนคติ (f)					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
ประชาชนควรมีสติเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมือง	65 (46.3%)	50 (39.0%)	44 (11.0%)	12 (3.0%)	3 (0.8%)	4.27	0.83	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การชุมนุมทางการเมืองควรมีเหตุผลเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง	65 (68.8%)	57 (21.8%)	23 (5.8%)	6 (1.5%)	8 (2.0%)	4.54	0.86	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การชุมนุมทางการเมืองควรมีเหตุผลเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง	65 (68.8%)	57 (21.8%)	23 (5.8%)	6 (1.5%)	8 (2.0%)	4.54	0.86	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางการเมืองได้	37 (26.5%)	58 (29.8%)	54 (28.5%)	11 (9.8%)	9 (5.5%)	3.62	1.14	เห็นด้วย

การชุมนุมทางการเมืองเกิดขึ้นได้ แต่ควรเป็นไปด้วยความสงบและเป็นระเบียบเรียบร้อย	85 (65.3%)	52 (26.3%)	27 (6.8%)	4 (1.0%)	3 (0.8%)	4.54	0.73	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การชุมนุมทางการเมืองทุกฝ่ายควรมีการประนีประนอมกันเพื่อมิให้เกิดเหตุร้ายแรง	88 (67.3%)	57 (26.8%)	20 (5.0%)	4 (1.0%)	0 (0%)	4.60	0.63	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับคนที่มีความคิดเห็นต่างจากเรา มีแต่จะทำให้เกิดการทะเลาะกัน	15 (10.0%)	38 (20.0%)	40 (22.5%)	42 (24.3%)	41 (23.3%)	2.69	1.30	ปานกลาง
การชุมนุมทางการเมืองมักก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุม	15 (3.8%)	27 (6.0%)	26 (21.3%)	48 (32.2%)	53 (36.8%)	2.08	1.07	ไม่เห็นด้วย
การชุมนุมทางการเมืองที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ	6 (1.5%)	12 (3.0%)	18 (12.3%)	46 (29.3%)	85 (54.0%)	1.69	0.91	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การชุมนุมทางการเมืองส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศซบเซา	7 (1.8%)	8 (2.0%)	18 (12.3%)	45 (29.0%)	91 (55.0%)	1.67	0.89	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการชุมนุมทางการเมือง	19 (4.8%)	12 (3.0%)	38 (17.3%)	22 (17.8%)	88 (57.3%)	1.80	1.12	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม						3.11	0.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อหลักการในการชุมนุมทางการเมืองที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ถึง มากที่สุด (> 3.50) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) นักศึกษาเชื่อว่าการชุมนุมทางการเมืองทุกฝ่ายควรมีการประนีประนอมกันเพื่อมิให้เกิดเหตุร้ายแรง 2) การชุมนุมทางการเมืองเกิดขึ้นได้ แต่ควรเป็นไปด้วยความสงบและเป็นระเบียบเรียบร้อย 3) การชุมนุมทางการเมืองควรมีเหตุผลเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง 4) ประชาชนควรมีสติเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมือง และ 5) การใช้สติเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางการเมืองได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย (< 2.49) ได้แก่ 1) การชุมนุมทางการเมืองส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศซบเซา 2) การชุมนุมทางการเมืองที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ 3) รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการชุมนุมทางการเมือง 4) การชุมนุมทางการเมืองมักก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุม และ 5) การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับคนที่มีความคิดเห็นต่างจากเรามีแต่จะทำให้เกิดการทะเลาะกัน

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตารางตารางที่ 2-3 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig
ชาย	62	10.76	2.38	-0.433	0.666
หญิง	107	10.86	2.30		
รวม	169	21.62	4.68		

จากตารางที่ 2 พบว่า ทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า เพศ และชั้นปีแตกต่างกัน ไม่มีความต่างกันในเรื่องทัศนคติที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย แต่สำหรับการรับฟังข่าวสารทางการเมืองต่างกัน ทำให้ทัศนคติที่มีต่อการชุมนุมทางการเมืองต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามเพศ

ความแปรปรวนของทัศนคติ	SS.	Df	MS.	F-ratio	P
ความแตกต่างระหว่างกลุ่มชั้นปี	38.628	4	9.657	1.736	0.131
ความแตกต่างภายในกลุ่มชั้นปี	2136.309	166	5.408		
รวม	2174.937	270			
ความแตกต่างระหว่างกลุ่มรับฟังข่าวสาร	477.392	5	95.478	22.161	0.000
ความแตกต่างภายในกลุ่มรับฟังข่าวสาร	1697.545	163	4.308		
รวม	2174.938	168			

จากตารางที่ 3 พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ เพศ ชั้นปี และการรับฟังข่าวสาร จากผลงานวิจัยพบว่า เพศ และชั้นปีที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อทัศนคติต่อการชุมนุมทางการเมือง นอกจากความแตกต่างในเรื่องการรับฟังข่าวสารทางการเมือง ทั้งนี้ความแตกต่างด้านกระบวนการ (Process) ถือเป็นการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกที่มีต่อการชุมนุมทางการเมืองซึ่งนำไปสู่ด้านผลผลิต (Output) เป็นทัศนคติที่มีต่อการชุมนุมทางการเมืองในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง พบว่า นักศึกษาเชื่อว่าการชุมนุมทางการเมืองควรมีการประนีประนอมกัน เพื่อมิให้เกิดเหตุร้ายแรง การชุมนุมทางการเมืองควรเป็นไปด้วยความสงบและเป็นระเบียบเรียบร้อย ควรมีเหตุผลเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ประชาชนควรมีสติเสีรภาพในการชุมนุมทางการเมือง และการชุมนุมทางการเมืองเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางการเมืองได้ ทั้งนี้ นักศึกษาไม่เชื่อว่าการชุมนุมทางการเมืองส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศซบเซา ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ การชุมนุมทางการเมืองทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุม การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับคนที่มีความคิดเห็นต่างจากเรามีแต่จะก่อให้เกิดการทะเลาะกัน

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า เพศ และชั้นปีแตกต่างกัน ไม่มีความต่างกันในเรื่องทัศนคติที่มีต่อการชุมนุม

ทางการเมือง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย แต่สำหรับการรับฟังข่าวสารทางการเมืองต่างกัน ทำให้ทัศนคติที่มีต่อการชุมนุมทางการเมืองต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง สอดคล้องกับศิริพร อธินิมสุข (2555) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการตอบสนองต่อข่าวสารทางการเมืองโดยนำข้อมูลที่ได้รับมาไตร่ตรอง พิจารณาถึงความถูกต้องของข้อมูลก่อนเสมอ กลุ่มตัวอย่างมีการพูดคุยเรื่องการเมืองกับเพื่อนร่วมงาน รับทราบข่าวสารการเมืองจากสื่อที่สะดวก ยรียง ผิวมอง และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนาสุ (2558) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าการจัดการชุมนุมทางการเมืองจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องมีประเด็นหรือเงื่อนไขทางการเมืองเกิดขึ้นก่อนเสมอ วิธีการจัดการชุมนุมทางการเมืองควรเริ่มตั้งแต่การวางแผน และกำหนดเป้าหมายการชุมนุมที่ชัดเจน แกนนำการชุมนุมมีความน่าเชื่อถือและมีประสบการณ์ทางการเมืองมีการระดมผู้เข้าร่วมการชุมนุมอย่างเป็นระบบสถานที่และทรัพยากรสำหรับการชุมนุมมีพร้อมที่เอื้อต่อการจัดการชุมนุมการจัดการข้อมูลและการสื่อสารที่ครอบคลุม รวดเร็ว และถูกต้อง มีมาตรการรักษาความปลอดภัยในการชุมนุมที่รัดกุมและมีงบประมาณที่เพียงพอ และสาธิตายพันธ์ และคณะ (2567) พบว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีการกำหนดเป้าหมายที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และกลุ่มเป้าหมาย มีการวางแผนสำรอง และมีการประเมินความเสี่ยง

ส่วนจากผลการศึกษาที่พบว่า นักศึกษาไม่เชื่อว่า การชุมนุมทางการเมืองส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศซบเซาส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ การชุมนุมทางการเมืองทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุม การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับคนที่มีความคิดเห็นต่างจากเรามีแต่จะเกิดการทะเลาะกัน สอดคล้องกับศิริพร อธินิมสุข (2555) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการตอบสนองต่อข่าวสารทางการเมืองโดยนำข้อมูลที่ได้รับมาไตร่ตรอง พิจารณาถึงความถูกต้องของข้อมูลก่อนเสมอและส่วนใหญ่มีการพูดคุยเรื่องการเมืองกับเพื่อนร่วมงานซุธิตา รตนันตจุฑาภรณ์ (2556) พบว่า กฎหมายคุ้มครองสิทธิเสรีภาพการชุมนุมที่ชัดเจน การแจ้งต่อเจ้าหน้าที่เพื่อจัดเตรียมสถานที่และจะต้องแจ้งระยะเวลาในการชุมนุมตั้งแต่เริ่มการชุมนุมจนกระทั่งสิ้นสุด ขอบเขตอำนาจ หลักการ และวิธีการของเจ้าหน้าที่ในการดูแลการชุมนุม และการใช้ความรุนแรงเพื่อจัดการกับผู้ชุมนุม ซึ่งเป็นปัจจัยจากภาครัฐส่งผลด้านลบให้แก่การชุมนุมทางการเมืองมากกว่าการเคลื่อนไหวโดยชอบธรรมของประชาชน

2. จากผลการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ เพศ ชั้นปี และการรับฟังข่าวสารจากผลงานวิจัยพบว่า เพศ และชั้นปี ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อทัศนคติต่อการชุมนุมทางการเมือง นอกจากความแตกต่างในเรื่องการรับฟังข่าวสารทางการเมือง ทั้งนี้ ความแตกต่างด้านกระบวนการ (Process) ถือเป็นารแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในเรื่องความรู้ความเข้าใจ และความรู้สึก ที่มีต่อการชุมนุมทางการเมืองซึ่งนำไปสู่ ด้านผลผลิต (Output) เป็นทัศนคติที่มีต่อการชุมนุมทางการเมืองในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

สรุปว่า ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทัศนคติในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ การชุมนุมทางการเมืองทุกฝ่ายควรมีการประนีประนอมกัน เพื่อมิให้เกิดเหตุร้ายแรงมีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 4.60 การชุมนุมทางการเมืองเกิดขึ้นได้ แต่ควรเป็นไปด้วยความสงบและเป็นระเบียบ

เรียบร้อย และการชุมนุมทางการเมือง ควรจะมีเหตุผลเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 4.54 เท่ากัน ประชาชนควรมีสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 4.27

ประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทัศนคติในระดับเห็นด้วย ได้แก่ การใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมือง เป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางการเมืองได้มีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 3.62

ประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทัศนคติในระดับปานกลาง ได้แก่ การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับคนที่มีความคิดเห็นต่างจากเรา มีแต่จะทำให้เกิดการทะเลาะกันมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 2.69

ประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทัศนคติในระดับไม่เห็นด้วย ได้แก่ การชุมนุมทางการเมืองมักมีก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุมมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 2.08

ประเด็นกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทัศนคติในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ การชุมนุมทางการเมืองส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศซบเซามีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 1.67 รองลงมา คือ การชุมนุมทางการเมืองที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 1.69 ท่านรู้สึกเป้าหมายต่อการชุมนุมทางการเมืองมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 1.80

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยนี้ มีข้อค้นพบ คือ ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการชุมนุมทางการเมืองโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง การที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองให้ดีขึ้น สามารถทำได้โดยการเปลี่ยนแปลงความคิดด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ โดยมาจากสื่อมวลชนและบุคคลอื่น หรือทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้สิทธิเสรีภาพการชุมนุมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง โดยทำการสื่อสารผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชน เนื่องจากเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเปิดรับข่าวสารมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมทัศนคติของประชาชน ให้ประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนำไปสู่พฤติกรรมการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองในอนาคต

1.2 ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการอบรมหรือมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมือง เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเป็นการส่งเสริมทัศนคติของนักศึกษาวិชารัฐศาสตร์ ให้ดียิ่งขึ้นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ควรทำการอบรมให้แก่ผู้นำความคิด เช่น ผู้นำองค์กรนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน หรือผู้ที่เป็นนำทางความคิดของกลุ่มสังคมต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้เข้าไปพูดคุยสนทนากับประชาชนเป็นลำดับต่อไป ซึ่งในการอบรมให้ความรู้เหล่านี้ อาจจะใช้วิทยากรที่เกี่ยวข้องหรือมีความเชี่ยวชาญในด้านนี้โดยตรงมาให้ความรู้ในส่วนที่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งนี้ จำกัดเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์เท่านั้น โดยไม่ได้ระบุว่าใครเป็นผู้ที่เข้าร่วมใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองแต่อย่างใด ในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับทัศนคติต่อการชุมนุมทางการเมืองโดยเจาะจงเฉพาะผู้ใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองจริงๆ ว่าได้มีการเปิดรับข่าวสาร ตลอดจนมีความรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมในการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองเป็น

อย่างไร เพื่อที่จะสามารถนำไปวางแผนการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความรู้ ตลอดจนก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี เพื่อนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมในการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองที่ดีได้อย่างทั่วถึง

2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาถึงปัจจัยทางการสื่อสารอื่น ๆ ที่มีผลต่อการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมือง เนื่องจากการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองนั้น เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ในประเทศ หากทราบว่าปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์ก็จะทำให้สามารถวางแผนสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองที่ดีได้เพิ่มขึ้น นั่นจะทำให้คนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดี และส่งผลต่อไปยังพฤติกรรมที่แสดงออกมาในการชุมนุมให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

- กิติมา สุรสนธิ. (2548). *ความรู้ทางการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ชุธิตา รตนตจฺจามณี. (2556). *ปัญหาเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ชไมพร กิติ. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยตามหลักธรรมาภิบาล. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*, 4(1), 48-58.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กทม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2546). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์
- ประทุม ฤกษ์กลาง. (2550). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสาร*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พงษ์ วิเศษสังข์. (2550). การประชาสัมพันธ์ทางการเมือง. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ยรรยง ผิวผ่อง และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ. (2558). การจัดการชุมนุมทางการเมือง. *วารสารบริหารจัดการท้องถิ่น*, 4(2), 218-234.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริพร ธีรนิยมสุข. (2555). *ความคิดเห็นต่อการชุมนุมสาธารณะทางการเมืองของผู้ประกอบอาชีพแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สาธิตา สัตยพันธ์ และคณะ. (2567). การร่วมชุมนุมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารทางการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 16(1), 34-50.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อรรธรณ ปิลันธน์โอวาท. (2549). *การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Yamane Taro. (1973). *Statistic: An introductory and lysis*. (2nd/ed). New York: Harpar and row.